

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Serbovej a sudcov JUDr. Aleny Šiškovej a JUDr. Petra Hv trestnej veci obvineného **H. S. a spol. pre obzvlášť závažný zločin falšovania, pozmeňovania a neoprávnenej výroby peňazí a cenných papierov** podľa § 270 ods. 1, ods. 2, ods. 3 písm. a/, ods. 4 písm. b/ Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. i/ Trestného zákona, sčasti v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona a iné, prerokoval na neverejnom zasadnutí 22. apríla 2015 v Bratislave sťažnosti obvinených H. S. a S. G. G. proti uzneseniu sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica, z 20. marca 2015, sp. zn. Tp 91/2014, a takto

r o z h o d o l :

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku sťažnosti obvinených H. S. a S. G. G. **sa z a m i e t a j ú.**

O d ô v o d n e n i e

Sudca pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica, uznesením z 20. marca 2014, sp. zn. Tp 91/2014, podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku zamietol žiadosti obvinených H. S. a S. G. G. o prepustenie z väzby na slobodu. Podľa § 80 ods. 1 písm. b/ Trestného poriadku neprijal písomný sľub H. S. a podľa § 80 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku neuložil u obvinených H. S. a S. G. G. dohľad probačného a mediačného úradníka.

Proti tomuto uzneseniu podali obaja obvinení sťažnosti prostredníctvom svojich obhajcov.

Obvinený S. svoju sťažnosť odôvodnil v podstate rovnakými dôvodmi ako žiadosť o prepustenie z väzby. Poukazoval na rozdielnosť skutkov v uznesení o začatí trestného

stíhania a uznesení o vznesení obvinenia. Mal za to, že vydaním uznesenia o vznesení obvinenia sa vyšetrovateľ dopustil podstatného porušenia zákona, keď vydal napadnuté uznesenie v časti o vznesení obvinenia pre obzvlášť závažný zločin falšovania, pozmeňovania a neoprávnenej výroby peňazí a cenných papierov bez potrebného zákonného rámca, ktorým je začatie trestného stíhania. Všetky dôkazy vykonané bez začatia trestného stíhania nemôžu byť podkladom pre vznesenie obvinenia podľa § 206 Trestného poriadku a tiež následného postavenia obvineného pred súd. V predmetnej časti považoval obvinený uznesenie o vznesení obvinenia za nezákonné a ako také nemohlo byť teda formálno-procesným dôvodom väzby obvineného. Obvinený tiež namietal, že výpovede L. N. vykonané pred sudcom pre prípravné konanie ako aj pred vyšetrovateľom, nemôžu byť z procesných dôvodov použité ako dôkaz proti nemu, a to ani v štádiu rozhodovania o väzbe obvineného. Preto navrhol, aby najvyšší súd zrušil napadnuté rozhodnutie a v zmysle § 79 ods. 3 Trestného poriadku ho prepustil na slobodu.

Obvinený G. vo svojej sťažnosti uviedol, že sa nestotožňuje s názorom sudcu pre prípravné konanie o potrebe ďalšieho trvania útekovej a preventívnej väzby, pretože u neho nie sú preukázané kvalifikované poznatky o naplnení útekového konania, resp. konania spojeného s možným pokračovaním trestnej činnosti. Preto navrhol, aby najvyšší súd po preskúmaní správnosti výrokov napadnutého uznesenia postupom podľa § 194 ods. 1 písm. a/ Trestného poriadku zrušil predmetné uznesenie a sám vo veci rozhodol tak, že obvineného prepustí na slobodu, alternatívne rozhodol o nahradení väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka so stanovením primeraných povinností a obmedzení podľa § 82 ods. 1 písm. a/ až i/ Trestného poriadku.

Obvinený G. následne doplnil svoju sťažnosť podaním doručeným Špecializovanému trestnému súdu, pracovisko Banská Bystrica 8. apríla 2015. V doplnení sťažnosti zopakoval rovnaké dôvody ako v žiadosti o prepustenie z väzby. Namietal nezákonnosť uznesenia o vznesení obvinenia z dôvodu, že skutok v ňom vymedzený nie je totožný so skutkom, pre ktorý sa začalo trestné stíhanie vo veci. Poukazoval na to, že obvinenie v uznesení o vznesení obvinenia pod bodom 1/ je založené len na výpovedi utajených svedkov č. 1, 2, 3. Z ich výpovedí je zrejmé ich aktívne konanie, hoci neboli v postavení agenta podľa § 117 Trestného poriadku a spôsob, akým popisujú priebeh konania nasvedčuje tomu, že tieto osoby boli v danom prípade spolupáchatelia.

Obvinený v sťažnosti podrobne rozoberal skutkovú podstatu trestného činu falšovania, pozmeňovania a neoprávnenej výroby peňazí a cenných papierov s ohľadom na ustanovenie § 14 Trestného zákona upravujúce pokus trestného činu. Mal za to, že konaním, ktoré je opísané v skutkovej vete bodu 1/ uznesenia o vznesení obvinenia, nemohol spáchať žiadny trestný čin. Výšku škody ustálenú vyšetrovateľom na sume 500 000 000 € považoval za čisto hypotetickú, bez akéhokoľvek relevantného dôkazu, a preto podľa jeho názoru nie je daná ani príslušnosť Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky.

Vo vzťahu k obvineniu uvedenému v bode 2/ uznesenia o vznesení obvinenia namietal, že toto je postavené len na výpovedi utajeného svedka č. 3, ktorého opis priebehu udalostí obsahuje viaceré rozpory. Podľa názoru obvineného vyšetrovateľ porušil ustanovenie § 206 ods. 1 Trestného poriadku, nakoľko v uznesení o vznesení obvinenia z 1. novembra 2014 absentujú zákonné náležitosti v zmysle tohto ustanovenia, konkrétne dôležité okolnosti spáchania skutku, za ktorých k nemu došlo tak, aby skutok nemohol byť zamenený s iným skutkom.

Obvinený nesúhlasil s názorom sudcu pre prípravné konanie, ktorý dôvodnosť trestného stíhania voči jeho osobe odôvodnil aj výpoveďou L. N.. Namietal, že táto výpoveď nebola vykonaná v prípravnom konaní pred vyšetrovateľom, preto nemôže byť v tomto štádiu trestného konania použitá ako dôkaz.

Poukazoval na to, že súd v odôvodnení svojho rozhodnutia poukazoval len všeobecne na výpovede utajených svedkov č. 1, 2 a 3 bez toho, aby konkrétne uviedol, čo má vyplývať z ich výpovedí a rovnako sa nevysporiadal s vážnymi rozpormi, na ktoré poukazoval jeho obhajca.

Vo vzťahu k dôvodom väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a/, písm. c/ Trestného poriadku uviedol, že nemá v úmysle ujsť, ani sa skrývať, aby sa vyhol trestnému stíhaniu. Odôvodnenie útekov väzby zo strany sudcu pre prípravné konanie považuje za nedostatočné, nakoľko samotná hrozba vysokého trestu nie je dôvodom väzby podľa písm. a/. V tejto súvislosti poukazoval na rozhodnutie ústavného súdu I. ÚS 187/09. Čo sa týka preventívnej väzby, mal za to, že z doteraz vykonaného dokazovania nemožno v žiadnom prípade prijať záver, že by v prípade prepustenia na slobodu mohol pokračovať v páchaní trestnej činnosti. Preto

navrhol, aby najvyšší súd zrušil napadnuté uznesenie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica a prepustil ho z väzby na slobodu.

Na základe podanej sťažnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým boli podané sťažnosti a konanie predchádzajúce týmto výrokom a zistil, že sťažnosti obvinených H. S. a S. G. G. nie sú dôvodné.

V posudzovanej trestnej veci vyšetrovateľ Prezídia Policajného zboru, Národnej kriminálnej agentúry, Národnej protizločineckej jednotky, Expozitúra Bratislava uznesením z 1. novembra 2014, ČVS: PPZ-927/NKA-PZ-BA-2014 vzniesol obvinenie voči H. S., S. G. G. a S. G. **za obzvlášť závažný zločin falšovania, pozmeňovania a neoprávnenej výroby peňazí a cenných papierov** podľa § 270 ods. 1, ods. 2, ods. 3 písm. a/, ods. 4 písm. b/ Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. i/ Trestného zákona sčasti v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona (skutok pod bodom 1/), a **zločin obmedzovania osobnej slobody** podľa § 183 ods. 1, ods. 2 písm. a/, písm. b/ Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. i/ Trestného zákona a § 140 písm. c/ Trestného zákona (skutok pod bodom 2/) na skutkových základoch uvedených v predmetnom uznesení.

Uznesením sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica z 3. novembra 2014, sp. zn. Tp 91/2014, v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. novembra 2014, sp. zn. 5 Tost 40/2014, boli obvinení H. S., S. G. G. a S. G. vzatí do väzby z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. a/, písm. c/ Tr. por., pričom väzba začala plynúť 31. októbra 2014 o 23.09 hod a vykonáva sa v Ústave na výkon väzby Banská Bystrica.

Pri rozhodovaní o predmetných sťažnostiach obvinených mal najvyšší súd na zreteli ustanovenie § 76 ods. 1 Tr. por., podľa ktorého môže väzba v rámci základnej alebo predĺženej lehoty väzby v prípravnom konaní a v konaní pred súdom trvať len nevyhnutný čas, čo je podporené aj rozhodovacou praxou Európskeho súdu pre ľudské práva, Ústavného súdu Slovenskej republiky a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Vychádzal tiež z ustanovenia § 79 ods. 2 Tr. por., podľa ktorého policajt, prokurátor, sudca pre prípravné konanie a súd sú povinní skúmať v každom období trestného stíhania, či dôvody väzby trvajú aj naďalej, resp. či sa zmenili, pričom sudca pre prípravné konanie tak koná

iba pri rozhodovaní o návrhu prokurátora na predĺženie lehoty väzby alebo o zmene dôvodov väzby a tiež pri rozhodovaní o žiadosti obvineného o prepustenie z väzby na slobodu.

V zmysle § 79 ods. 3 Tr. por. má obvinený právo kedykoľvek žiadať o prepustenie na slobodu. Ak v prípravnom konaní prokurátor takej žiadosti nevyhoví, predloží ju bez meškania so svojím stanoviskom a s návrhom na rozhodnutie sudcovi pre prípravné konanie, o čom upovedomí obvineného a jeho obhajcu. O takej žiadosti sa musí bez meškania rozhodnúť. Ak sa žiadosť zamietla, môže ju obvinený, ak v nej neuvedie iné dôvody, opakovať až po uplynutí tridsiatich dní odo dňa, keď rozhodnutie o jeho predchádzajúcej žiadosti nadobudlo právoplatnosť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preštudovaní predloženého spisového materiálu dospel k záveru, rovnako ako súd prvého stupňa, že trestné stíhanie obvinených S. a G. pre skutky, pre ktoré im bolo vznesené obvinenie sa vedie dôvodne. Doteraz vykonané dôkazy nasvedčujú tomu, že skutky boli spáchané, majú znaky vyššie špecifikovaných trestných činov a existuje aj dôvodné podozrenie, že tieto skutky spáchali obvinení H. S. a S. G. G. aj spolu s ďalšími osobami. Tieto skutočnosti vyplývajú z doteraz zabezpečených dôkazov, predovšetkým z výpovedí utajených svedkov č. 1, 2, 3, ktorí nateraz nespochybniteľným spôsobom opisujú spôsob zapojenia oboch obvinených do trestnej činnosti.

Okrem podozrenia ako jednej z materiálnych podmienok väzby je v súčasnom štádiu trestného konania splnená aj ďalšia základná materiálna podmienka, a to existencia väzobných dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a/, písm. c/ Trestného poriadku. Podľa zistenia najvyššieho súdu uvedené väzobné dôvody vychádzajú z konkrétnych skutočností vyžadovaných zákonom, pričom z nich vyplýva reálna obava z následkov predpokladaných v ustanovení upravujúcom dôvody tzv. útekovej a preventívnej väzby.

V posudzovanej veci tieto konkrétne skutočnosti zakladajúce u obvineného G. dôvod tzv. útekovej väzby vyplývajú z toho, že obvinený je štátnym občanom Talianskej republiky, nemá stále bydlisko, na adrese trvalého pobytu v Taliansku sa nezdržuje, pričom z predloženého spisového materiálu vyplýva, že ide o osobu, ktorá má kriminálnu minulosť (bol viackrát súdne trestaný). Obvinenému v prípade uznania viny hrozí uloženie trestu odňatia slobody až na 20 rokov a s ohľadom na vyššie uvedené skutočnosti ako aj samotné

vyjadrenia obvineného, z ktorých vyplýva, že pri svojich obchodných aktivitách cestuje po viacerých krajinách (vrátane Ruskej federácie), aj podľa názoru najvyššieho súdu, existuje obava, že by v prípade prepustenia na slobodu mohol ujsť, resp. sa skrývať v úmysle vyhnúť sa trestnému stíhaniu, prípadne hroziacemu trestu.

Čo sa týka obvineného H. S., ide síce o slovenského štátneho občana, s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, avšak vzhľadom na jeho kontakty v zahraničí, ktoré získal z pozície riaditeľa Kanadského bilingválneho inštitútu a prezidenta Kanadskej obchodnej komory, skutočnosť, že sa narodil na území Spojených štátov amerických, rovnako ako aj hrozba uloženia vysokého trestu vytvárajú obavu, že by v prípade prepustenia z väzby mohol ujsť, resp. sa skrývať v úmysle vyhnúť sa trestnému stíhaniu, resp. hroziacemu trestu.

Pokiaľ ide o dôvod tzv. pokračovacej väzby, najvyšší súd konštatuje, že z povahy a charakteru trestnej činnosti, pre ktorú je voči obom obvineným vznesené obvinenie, vyplýva, že táto mala byť páchaná plánovite a organizovane a mali z nej obvineným plynúť vysoké finančné zisky, preto aj naďalej existuje obava, že v prípade ponechania obvinených na slobode by v tomto spôsobe života pokračovali. Túto obavu umocňuje aj doteraz vykonané dokazovanie, z ktorého vyplýva, že obvinení mali vybudovať pomerne rozsiahlu sieť spolupracujúcich osôb, ktoré zabezpečujú samotný prevoz falšovaných bankoviek ako aj ich následnú distribúciu a ďalšiu logistiku. Pričom vo vzťahu k obvinenému S. je potrebné uviesť, že na základe doposiaľ vykonaného dokazovania mal tento vystupovať pri páchaní trestnej činnosti aktívne, konkrétne mal zabezpečovať prostriedky potrebné na výrobu falošných bankoviek. Čo sa týka obvineného G., tento mal tiež vystupovať aktívne, mal sa zúčastňovať jednotlivých stretnutí, pri ktorých sa dojednávajú podmienky, za ktorých sa mali falšovať bankovky. Súčasne zo správy z Interpolu Rím vyplýva, že obvinený G. bol viackrát odsúdený za trestné činy vydierania, vystavovania šeku bez krytia, falšovania, pričom tieto okolnosti vzbudzujú obavu z možného pokračovania v páchaní trestnej činnosti.

V tejto súvislosti najvyšší súd poukazuje na uznesenie sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica, z 20. marca 2015, sp. zn. Tp 91/2014, kde tento v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol konkrétne skutočnosti, pre ktoré považoval väzobné dôvody upravené v ustanovení § 71 ods. 1 písm. a/, písm. c/ Trestného poriadku za opodstatnené. Predmetné rozhodnutie korešponduje s predchádzajúcim vo veci vydaným rozhodnutím o väzbe (z 3. novembra 2014, sp. zn.

Tp 91/2014), pričom žiadne podstatné zmeny v uvedených smeroch nenastali. Najvyšší súd si závery súdu prvého stupňa osvojuje a v ďalšom na ne odkazuje.

Najvyšší súd sa stotožnil aj so záverom sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica, že u obvinených H. S. a S. G. G. nie je možné nahradiť väzbu dohľadom probačného a mediačného úradníka a u obvineného H. S. písomným sľubom. V danom prípade s prihliadnutím na rozsah a povahu trestnej činnosti, pre ktorú sú obaja obvinení trestne stíhaní, ani najvyšší súd dohľad mediačného a probačného úradníka, resp. písomný sľub nepovažuje za dostatočnú záruku, pretože tieto substitučné inštitúty neodstraňujú obavu, že obvinení v prípade prepustenia na slobodu nebudú pokračovať v páchaní trestnej činnosti, resp. sa nepokúsia utiecť, prípadne skrývať pred orgánmi činnými v trestnom konaní.

Vo vzťahu k námietke oboch obvinených týkajúcej sa rozdielnych skutkov v uznesení o vznesení obvinenia a uznesení o začatí trestného stíhania, najvyšší súd sa stotožňuje so závermi sudcu pre prípravné konanie, že v danom prípade bola podstata skutku zachovaná. Podstata skutku je určovaná účasťou obvinených na určitej udalosti, z ktorej vzišiel následok porušujúci, alebo ohrozujúci spoločenské záujmy chránené Trestným zákonom. Totožnosť skutku je zachovaná, ak je zachovaná totožnosť konania alebo následku. V uznesení o vznesení obvinenia je skutok vymedzený konkrétnejšie v porovnaní s uznesením o začatí trestného stíhania s ohľadom na ďalšie zistené skutočnosti.

V súvislosti s námietkou obvineného G. týkajúcej sa pôsobnosti Špecializovaného trestného súdu najvyšší súd poukazuje na ustanovenie § 14 písm. c/ Trestného poriadku, podľa ktorého pôsobnosť Špecializovaného trestného súdu sa vzťahuje na trestný čin falšovania, pozmeňovania a neoprávnenej výroby peňazí a cenných papierov podľa § 270 ods. 4 Trestného zákona. Nakoľko z doteraz vykonaného dokazovania vyplynulo, že obvinení mali vyrábať a prechovávať falošné bankovky v mene euro, pričom ich cieľom bolo vytlačiť bankovky v celkovej hodnote 500 000 000 €, je zrejmé, že pôsobnosť Špecializovaného trestného súdu s ohľadom na vyššie uvedené ustanovenie je daná.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto nezistil dôvod pre zmenu prvostupňového uznesenia a sťažnosti obvinených H. S. a S. G. G. podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. ako nedôvodné zamietol.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 22. apríla 2014

JUDr. Jana S e r b o v á , v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Anna Halászová